

نگارخانه الهی

حجت الاسلام والمسلمین حسین ابراهیمی

جهان رنگ‌ها فقط در بوم‌های نقاشی نیست. هر فردی رنگی دارد، زندگی هر کسی رنگی دارد. زندگی ما سرشار از رنگ‌های مختلف است که با اعمال و رفتار و اختیار خودمان به آن می‌رسیم. در آیه ۱۳۸ سوره بقره آمده است: صِبْغَةَ اللّٰهِ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللّٰهِ صِبْغَةً وَنَحْنُ لَهُ عَابِدُونَ رنگ خدایی بپذیرید! رنگ ایمان، توحید، اسلام و چه رنگی از رنگ خدایی بهتر است؟! و ما تنها او را عبادت می‌کنیم. قرآن به ما می‌گوید که همه این رنگ‌ها از بین رفتنی است. رنگ ماندنی رنگ خداست، رنگ عبودیت و انسانیت است که راز رسیدن به این همه، نشستن روی سجاده عبادت است، نشست و برخاست با خداست که یقیناً هر کس با کسی نشست و برخاست کند از او رنگ می‌گیرد و مانند او می‌شود به شرط آنکه این معاشرت و هم‌زبانی از روی خواست قلبی باشد، همراه با اشتیاق و شور باشد و همین، چیزی است که باید در نمازهای خودمان ایجاد کنیم. اما این شور و اشتیاق چگونه در عبادت و نماز ما ایجاد می‌شود؟ یکی از ایرادهای مهم در افراد مذهبی این است که خیال می‌کنند شناخت عبادت و نماز با خواندن رساله‌های علمیه و کتاب‌های احکام حاصل می‌شود و حال آنکه آنچه در این کتاب‌های شریف، با زحمت علمای بزرگ نگاشته شده است، صورت نماز است، شکل ظاهری عبادت است، مرزها و دیوارهای این شهر است اما اینکه ساختمان‌های این شهر چرا این گونه ساخته شده‌اند و چگونه رونق و نشاط به این شهر می‌آید در این کتاب‌ها نیست. با روح و باطن این نماز و عبادت، در کتاب‌های اسرار و رازهای نماز می‌شود آشنا شد، در کتاب‌های آداب قلبی نماز می‌توان به باطن این عبادت و راه تحصیل این اشتیاق قلبی دست یافت. امام خمینی^(ع) در کتاب آداب الصلوه درباره نماز می‌فرماید: ای عزیز، دامن همت به کمر زن و دست طلب بگشای و با هر تعب و زحمتی است حالات خود را اصلاح کن و شرایط روحی نماز اهل معرفت را تحصیل کن، و از این معجون الهی که با کشف نام محمدی^(ص) برای درمان تمام دردها و نقص‌های نفس فراهم آمده است استفاده کن. خود را تا مجال است از این منزلگاه ظلمت، حسرت، ندامت و چاه عمیق بُعد، مستخلص کن و به معراج وصال و قرب کمال برسان که اگر این وسیله از دست رفت، وسایل دیگر منقطع است. «ان قبيلت قبيل ما نبوها و ان ردت ردت ما نبوها»، یعنی «اگر نماز پذیرفته شد سایر اعمال پذیرفته می‌شود، و اگر رد شد کارهای دیگر نیز رد می‌شود». به دیگر سخن آنچه با خواندن و عمل کردن به رساله‌های احکام به دست می‌آید صحت نماز است اما قبولی نماز که تمام تأثیرگذاری و لذت و حیات نماز در آن است، در گرو عمل کردن به آداب قلبی و عمل کردن به دستورات علما در کتاب‌های آداب و اسرار نماز است. از خداوند بزرگ می‌خواهیم که توفیق اصلاح نماز و عبادت را به همه ما عنایت کند تا آن شاء... در این نگارخانه الهی شخصیت و زندگی ما رنگ دلپذیر و جاوید الهی بگیرد.

بردارو بخوان

«قرآن حکیم از منظر امام‌رضا(ع)»

قرآن و عترت دو یادگار ماندگار پیامبر گرامی اسلام^(ص) هستند که به دلیل عظمت والا و نقش حساس و خطیرشان همواره مورد توجه و اهتمام امت اسلامی بوده و خواهند بود. از زمینه‌هایی که می‌توان به هماهنگی ثقل اکبر و اصغر راه یافت، این است که قرآن را از زبان عترت و عترت را از زبان قرآن بیابیم، همان گونه که آیت‌ا... جوادی عاملی در پیشگفتار کتاب خود گفته است: «چون سرچشمه و مسیر و مقصد آن دو یکی است، آن دو همواره با حق همراه‌اند و هرگز از یکدیگر جدا نمی‌شوند». «قرآن حکیم از منظر امام‌رضا(ع)» ترجمه فارسی کتاب «علی‌بن موسی الرضا و القرآن الحکیم»، اثر آیت‌ا... عبدا... جوادی آملی به زبان عربی است که به بررسی بیان اوصاف و عظمت قرآن از دیدگاه امام‌رضا(ع) می‌پردازد. این کتاب به کوشش زینب کربلایی به فارسی در ۳۷۴ صفحه ترجمه شده و نشر اسراء انتشار آن را به عهده داشته است. این کتاب در مباحث وزین خویش در یک مقدمه، یک بوستان (روضه) و چهار بهشت (جنت) به آشنایی با حقیقت قرآن، قرآن علمی و عینی، راه و شرایط شناخت قرآن، موانع شناخت قرآن، تفاوت تدبر در قرآن و استنباط آن، تشویق قرآن به تحصیل برهان عقلی و دریافت شهود قلبی، جایگاه شهود قلبی در قرآن و... می‌پردازد. مباحث مربوط به خود قرآن در بوستان مطرح می‌شود. شرایط و موانع شناخت قرآن نیز در بهشت‌ها بیان می‌شود. افزون بر آن، در این بهشت‌ها معارف به دست آمده از قرآن نیز طرح می‌شود. همه این معارف، جز بعضی موارد خاص، با توجه به سخنان نورانی حضرت‌رضا(ع) بررسی می‌شود. آیت‌ا... عبدا... جوادی آملی متولد ۱۳۱۲ است و تحصیلات حوزوی را نزد استادانی از جمله حضرات آیات ابوالحسن جوادی آملی، محمدتقی آملی، ابوالحسن شعرانی، محیی‌الدین الهی قمشه‌ای، محمدحسین فاضل‌تونی، سیدحسین طباطبایی بروجرودی، سیدمحمد محقق داماد، هاشم آملی، امام‌خمینی^(ع) و علامه طباطبایی به پایان رساند. او در کنار دروس فقه و اصول به تحصیل علوم عقلی و عرفانی اهتمام ورزید. عضویت در شورای عالی قضایی، نمایندگی مجلس خبرگان رهبری و امامت جمعه قم از جمله فعالیت‌های اوست. وی علاوه بر تدریس تفسیر قرآن کریم و خارج فقه، به تبیین رشته‌های گوناگون معقول و منقول اسلامی مشغول است و تاکنون چندین جلد کتاب و مقاله به رشته تحریر درآورده است.

بپرس و بدان

حکم شاباش

در این ستون به پرسش‌های شما درباره حکم مسائل مختلف از نظر شرعی پاسخ خواهیم داد. شما مخاطبان گرامی می‌توانید با ارسال پیامک پرسش‌های خود به شماره ۰۷۲۸۹۰۰۰ با ما در ارتباط باشید.

آیا پولی که در عروسی به عنوان شاباش می‌گیرند حرام است؟

● آیت‌ا... العظمی خامنه‌ای:

شاباش اگر در مقابل رقص حرام باشد، جایز نیست و در هر صورت اگر صاحبان آن‌ها را می‌شناسند باید به صاحبان آن‌ها برگردانند و اگر از پیدا کردن صاحبان آن‌ها مأیوس هستند از طرف صاحبش به فقیر صدقه بدهند و برای این کار بنا بر احتیاط واجب از حاکم شرع اذن بگیرند.

● آیت‌ا... العظمی سیستانی:

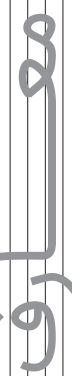
گرفتن پول حرام نیست، هر چند رقص آن‌ها جلو دیگران حرام است.

● آیت‌ا... العظمی مکارم شیرازی:

اگر شاباش را در برابر رقص بدهند، اشکال دارد و چنانچه مقدار آن را می‌دانید و صاحبان آن را می‌شناسید آن را برگردانید.

● آیت‌ا... العظمی نوری همدانی:

در صورتی که پول در ازای رقص باشد دریافت آن حرام است و در صورتی که صاحبان آن را می‌شناسند باید به آن‌ها برگردانند.

مادر ممتازترین نقش در خانواده

ساحل کریمی | مادر در همه ادیان الهی و توحیدی به‌ویژه دین مبین اسلام دارای جایگاهی والا و ویژه است و مقام مادر مورد ستایش قرار گرفته است. جایگاه مادر در خانواده از نظر اسلام به قدری حائز اهمیت است که قرآن به صورت عیان و آشکار حقوقی ممتاز برای مادر در نظر گرفته است، چرا که مادر مربی انسان‌سازی است که پرورش‌دهندگی درست وی می‌تواند جامعه‌ای را به سمت سعادت هدایت کند یا اینکه جامعه‌ای را مملو از شقاوت کند به همین دلیل جایگاه مادر و ارزش نقش مادری در کلام وحی، اعضای خانواده را به سمت احسان و احترام مضاعف‌تری به مادر دعوت می‌کند، به مناسبت ولادت سراسر سعادت فخر عالم، حضرت فاطمه^(ص) در روزهای پیش‌رو، در کنار ذکر چندی از تأکیدات اسلامی در گفت‌وگو با تحلیلگر مذهبی، حجت‌الاسلام و المسلمین مهدی مسائلی، به بررسی شأن و ارزش مادر و آنچه برای مادر باید انجام دهیم پرداخته‌ایم.

مادر منبع آرامش خانواده است

ایثار و فداکاری مادر در فراهم کردن محیطی امن و آرام برای سایر اعضای خانواده، موهبتی الهی است که خداوند به وجود مادران بخشیده است. اگر مادر منبع حفظ و انتقال آرامش به اعضای خانواده نبود هیچ بعید نبود قانون خانواده با کمترین رنج و مرارتی از هم می‌پاشید و کیان خانواده دچار تلاطم‌های جدی می‌شد.

مادر ستون خیمه خانواده است

از این‌رو قرآن کریم مادر را بسیار ستایش می‌کند، چون که وظیفه حساس فرزندآوری را برعهده دارد، به‌طوری‌که در برخی برهه‌های رشد جنین، امکان به‌خطرافتادن حیات مادر وجود دارد. بزرگ کردن نوزاد و کودک و فداکاری مادر در عبور کودک از مراحل حساس زندگی و اینکه مادر از دوران بارداری تا شیردهی طی سی ماه سختی‌های متعددی را با جان‌ودل تحمل می‌کند، همه‌وهمه نشان‌دهنده ازخودگذشتگی مادر است.

آرامش در نهاد خانواده

خداوند متعال در قرآن بر این موضوع تأکید می‌کند که موجودات عالم از جمله انسان‌ها را زوج آفریده است. به‌طوری‌که نهاد خانواده برپا شود وزن و مردرد کنار هم به آرامش برسند. قرآن کریم وقتی بر احترام و احسان به والدین تأکید می‌کند، حرمت گذاشتن به مادر را ویژه‌تر نسبت به پدر بیان می‌کند.

حجت‌الاسلام و المسلمین مسائلی:

مادران دانا و تحصیل‌کرده باایمان می‌توانند مدیرانی کامل برای هدایت خانواده به سمت سلامت و صلاح هر چه بیشتر باشند

مادر مدیر خانواده است

هرچند ادعا می‌شود مردان مدیران خانواده به‌شمار می‌روند اما در دنیای امروز که زن و مرد در کنار هم برای تأمین خانواده از جهات مختلف تلاش می‌کنند، زنان به مدیران خانواده تبدیل شده‌اند. مدیرانی که رتق و فتق امور خانواده از مدیریت اقتصادی تا فرهنگی و تحصیلی فرزندان و معاشرت‌های خانوادگی و هم‌رسانی‌های اجتماعی با آن‌هاست به همین دلیل مادران دانا و تحصیل‌کرده باایمان می‌توانند مدیرانی کامل برای هدایت خانواده به سمت سلامت و صلاح هر چه بیشتر باشند.

قرآن مردان را به حسن برخورد با زنان دعوت کرده است

خداوند متعال به‌دلیل شناختی که از روحیه لطیف مادران دارد مردان را به رفتاری مملو از حسن و احترام با زنان دعوت کرده است، چرا که زنان در صورت نداشتن رفتارهای محبت‌آمیز در معرض آسیب‌های جدی قرار می‌گیرند.

مادران معلمان دینی خانواده هستند

مادر مؤمن و باایمان اولین و مؤثرترین معلم دینی فرزندان خود به‌شمار می‌رود. مادر با ایمان نقش بسیار ویژه‌ای در رشد و سرنگاری فرزندان و تبعه آن جامعه ایمانی دارد به این خاطر در صورت ازدواج با زن بی‌ایمان خطر هدایت‌نشدن فرزندان وجود دارد، از این‌رو آموزه‌های دینی خواهان وصلت و ازدواج با زنی هستند که در آینده‌ای نه‌چندان دور رکن معنوی خانواده باشد.

بالتر از گل نباید به مادران گفته شود

آداب گفت‌وگو در خانواده موضوع مهمی است که قرآن و روایات دینی بر آن تأکید درخور توجهی دارند، به‌طوری‌که در آیات و روایات آمده است مرد به‌عنوان پدر خانواده باید آداب گفت‌وگو و سخن گفتن محترمانه را با همسر خود به‌عنوان مادر فرزندانش در پیش بگیرد تا الگویی برای گفت‌وگوی فرزندان با مادر باشد. این موضوع به قدری مهم است که حتی در سوره مبارکه لقمان آداب گفت‌وگو و رعایت شأن و جایگاه مادر ذکر شده است، چرا که تنزل جایگاه مادر به منزله سقوط خانواده است.

جایگاه مادر در روایات

عاق پدر و مادرشدن از گناهان کبیره است، زیرا خداوند متعال عاق والدین را گناهکار شقی شمرده است.

امام صادق^(ع) (بحار الانوار، ج ۲۲، ص ۷۲)

بنده‌ای که مطیع پدر و مادر و پروردگارش باشد، روز قیامت در بالاترین جایگاه است. پیامبر اکرم^(ص) (کنز العمال، ج ۱۶، ص ۴۶۷)

(آیه ۲۳ سوره اسراء)

جابر می‌گوید که مردی خدمت پیامبر^(ص) آمد و عرض کرد: من جوانی بانشاطم و جهاد را دوست دارم ولی مادری دارم که نمی‌خواهد به جهاد بروم پیغمبر^(ص) به او فرمودند: بازگرد و همراه مادرت باش، سوگند به آن که مرا به حق به نبوت مبعوث فرموده که انس گرفتن یک شب او با تو از جهاد یک سال در راه خدا بهتر است.

کافی، ج ۲، ص ۱۶۳

«...و به پدر و مادر نیکی کنید. اگر یکی از آن دو یا هر دو نزد تو به پیروی رسیدند، به آنان «اف، مگو و آنان را از خود مران و با آنان سنجیده و برگزوارانه سخن بگو.»

مردی به حضور پیامبر^(ص) آمد و گفت: ای رسول خدا^(ص) به کدام یک از بستگانم نیکی کنم؟ ایشان فرمودند: به مادرت. مرد پرسید: بعد از آن؟ فرمود: به مادرت. برای بار سوم پرسید: پیامبر اکرم^(ص) فرمودند: مادرت. در نوبت چهارم حضرت فرمودند: به پدرت نیکی کن.

امام صادق^(ع) (کافی، ج ۲، ص ۴۰۹)

همیشه در خدمت مادر و پایبند او باش، چون بهشت زیر پای مادران است و نتیجه آن نعمت‌های بهشتی خواهد بود.

حضرت زهرا^(ع) (کنز العمال، جلد ۱۶، صفحه ۳۶۲، حدیث ۲۵۴۴۳)

نیکی به پدر و مادر نشانه شناخت شایسته بنده خداست، زیرا هیچ عبادتی زودتر از رعایت حرمت پدر و مادر مسلمان به‌خاطر خدا، انسان را به رضایت خدا نمی‌رساند.

امام صادق^(ع) (بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۷۷)

هنگامی که زن باردار می‌شود در تمام طول مدت حمل به منزله روزه‌دار، شب‌زنده‌دار و مجاهد در راه خدا با جان و مال است و هنگامی که وضع حمل می‌کند، آن قدر خدا به او پاداش می‌دهد که هیچ کس حد آن را از عظمت نمی‌داند و هنگامی که فرزندش را شیر می‌دهد در برابر هر مکیدنی از سوی کودک، خداوند پاداش آزاد کردن برده‌ای از فرزندان اسماعیل را به او می‌دهد و هنگامی که دوران شیرخوارگی کودک تمام شد، یکی از فرشتگان بزرگوار بر پهلوی او می‌زند و می‌گوید: برنامه اعمال خود را از نو آغاز کن، چرا که خداوند همه گناهانت را بخشید.

پیامبر^(ص) (عالمی، ص ۴۱۱)